

نام درس: پرستاری بیماری های کودکان

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۵۱

مقطع: کارشناس پرستاری

دروس پیشنیاز: بهداشت مادر و نوزاد (۱) و پرستاری کودک سالم

شرح درس: در این درس با استفاده از مهارت‌های تفکر انتقادی و بر اساس فرآیند پرستاری و مراقبت خانواده محور، نحوه ارائه مداخلات مناسب جهت رفع مشکلات سلامتی شایع در نوزادان و کودکان آموزش داده می‌شود. همچنین بر آموزش و نوتوانی خانواده و کودک و نیز اختلاف علایم و مراقبت‌ها در کودکان و بزرگسالان تاکید می‌گردد.

هدف کلی: کمک به دانشجو جهت تلفیق آموخته های قبلی خود در زمینه اثرات بیماری و بستری شدن بر کودک و خانواده، مفاهیم و روشهای مراقبتی و کلیات تکامل بیولوژیکی سیستم های مختلف بدن به منظور ایجاد توانایی بررسی و شناخت حالت های انحراف از سلامتی در نوزادان و کودکان و ارائه مداخلات مناسب پرستاری، ایجاد توانایی تشخیص حالات غیر طبیعی، تصمیم گیری مناسب از پیشگیری تا توانبخشی جهت ایفای هر چه بهتر نقش پرستار کودک

اهداف اختصاصی: در پایان دوره دانشجو قادر خواهد بود:

حیطه شناختی

۱- اهمیت مراقبت از نوزادان پرخطر را در یک جمله تعریف کنند.

۲- بررسی و مراقبت پرستاری از نوزادان مبتلا به هیدروسفالی - میکروسفالی - اسپینایفیدا - دررفتگی تکاملی مفصل ران - کلاب فوت (پاچماقی) - شکاف کام و لب - آترزی مری و فیستول تراکئوزوفازیا - ناهنجاری های آنورکتال - آفالوسل - فتق دیافراگماتیک - هیپوسپادیاس - اپی سپادیاس - هیدروسل - کریپتورکیدیسم (نهان بیضگی) - اکستروفی مئانه - هرمافرودیتیس را هر کدام در ۴ جمله تشریح نمایند.

۳- مشکلات متابولیک نوزادان سالم مبتلا به هیپوتیروئیدیسم مادرزادی - فنیل کتونوری - گالاکتوزمی را در قالب سه جمله توضیح دهند.

۴- مشکلات نوزادان پرخطر مبتلا به سپسیس، آنتروکولیت نکرروزان و تشنج های نوزادی را در یک جمله توصیف نمایند.

۵- مراقبت خانواده محور از کودک طی بیماری و بستری شدن را در ابعاد تنیدگی بستری شدن و عکس العمل کودک - اضطراب جدایی - از دست دادن کنترل و درد و صدمه جسمی، اثرات بستری شدن، تنیدگی و عکس العمل خانواده کودک در قالب نوشتن یک فرآیند مراقبت پرستاری توصیف نمایند.

۶- مراقبت پرستاری از کودک بستری را در ابعاد پیشگیری یا کاهش جدایی و کنترل و صدمه جسمی - آمادگی کودک جهت بستری شدن (آمادگی از قبل از بستری تا پذیرش - ترخیص و مراقبت در منزل) در قالب نوشتن یک فرآیند مراقبت پرستاری توصیف نمایند.

۷- مراقبت و بررسی درد - تکنیکهای اندازه گیری درد و روشهای تسکین درد را هر کدام در ۴ جمله تشریح نمایند

۸- مفاهیم کلی مرتبط با روشهای مراقبتی اطفال: آمادگی جهت تشخیص و روشهای درمان (آمادگی جسمی روانی، حمایت بعد از انجام روش و استفاده از بازی در انجام روش) ایمنی (کنترل عفونت، عوامل محیطی، اسباب بازیها، محدودیت های محیطی، جابجا کردن شیرخوار و کودک، محدودسازها) روشهای مختلف تغذیه (گاواژ، گاستروستومی و...) روشهای مربوط به دفع روده ای را هر کدام در دو جمله تشریح نمایند.

۹- مراقبت خانواده محور از کودک مبتلا به بیماری مزمن و معلولیت: مرور نکات مراقبتی کودک (مشکلات، تکامل کودک، مراقبت در منزل) ارتقاء رشد و تکامل طبیعی و کمک به انطباق کودک را در یک جمله تعریف کنند.

- ۱۰- پرستاری از خانواده کودک با نیازهای خاص، بررسی توانایی و سازگاری کودک و خانواده، قبول موقعیت کودک، مداخلات و سیستمهای حمایتی را در قالب یک فرآیند پرستاری ارائه نمایند.
- ۱۱- پرستاری از کودک در حال احتضار، مروری بر عکس العمل کودک، خانواده کودک مشرف به مرگ و مراقبتهای پرستاری از کودک و خانواده را در قالب یک فرآیند پرستاری ارائه نمایند.
- ۱۲- اختلالات شناختی و حسی، مفاهیم کلی و مراقبتهای پرستاری از کودک مبتلا به سندرم داون، عقب ماندگی ذهنی، ناشنوایی، نابینایی با تاکید بر جنبه های پیشگیری و توانبخشی و مراقبت از کودک را در یک جمله توضیح دهند.
- ۱۳- اختلالات آب و الکترولیتها، تکامل بیولوژیکی و بررسی کودک با تاکید بر اختلاف در کودکان و بزرگسالان، مراقبتهای پرستاری در اختلالات آب و الکترولیت، اسهال و استفراغ را در دو جمله تشریح نمایند.
- ۱۴- اختلالات کلیوی، تکامل بیولوژیکی و بررسی کودک با تاکید بر اختلاف در کودکان و بزرگسالان، مراقبتهای پرستاری در عفونت های ادراری، ریفلاکس منانه به حالب، تومور ویلمز، سندرم نفروتیک را در یک جمله توصیف کنند.
- ۱۵- اختلالات تنفسی، تکامل بیولوژیکی و بررسی کودک با تاکید بر اختلاف در کودکان و بزرگسالان، مراقبتهای پرستاری در سندرم کروپ - تونسیلیت - پنومونی - آسپیراسیون جسم خارجی - احیاء قلب ریوی، فیبروکیستیک پانکراس، آسم را هر کدام در چهار جمله توضیح دهند.
- ۱۶- اختلالات سیستم گوارشی، تکامل بیولوژیکی و بررسی کودک با تاکید بر اختلاف در کودکان و بزرگسالان، مراقبتهای پرستاری در هیرشپرونک، ریفلاکس گاستروازوفازیتال، انواژیناسیون، تنگی پیلور، سلیاک را در یک جمله توصیف کنند.
- ۱۷- اختلالات قلبی، تکامل بیولوژیکی و بررسی کودک با تاکید بر اختلاف در کودکان و بزرگسالان، مراقبتهای پرستاری در بیماری های مادرزادی قلب (سیانوتیک و غیر سیانوتیک)، نارسایی احتقانی قلب، هیپوکسمی، مراقبت قبل و بعد از عمل، سندرم کاوازاکی را هر کدام در دو جمله توضیح دهند.
- ۱۸- اختلالات خونی، تکامل بیولوژیکی و بررسی کودک با تاکید بر اختلاف در کودکان و بزرگسالان، مراقبتهای پرستاری در آنمی فقر آهن، تالاسمی، هموفیلی، لوسمی حاد را در یک جمله تشریح نمایند.
- ۱۹- اختلالات سیستم عصبی، تکامل بیولوژیکی و بررسی کودک با تاکید بر اختلاف در کودکان و بزرگسالان، مراقبتهای پرستاری در اختلالات تشنج در کودکان، تشنج ناشی از تب، فلج مغزی را در یک جمله توصیف نمایند.

حیطه نگرشی

۱. مراقبت پرستاری صحیح از نوزادان پرخطر را مهم بدانند.
۲. داشتن اطلاعات در مورد بیماری های مختلف کودکان را ضروری بدانند.
۳. به یادگیری مطالب کاربردی در مورد مراقبت از کودکان بیمار اشتیاق نشان دهد.
۴. انگیزه کافی برای مشارکت در کلاس درس را نشان دهد.

حیطه مهارتی

۱. در بحث های گروهی شرکت کند.
۲. به سوالات مطرح شده در مورد مراقبت از کودکان مبتلا به بیماری های مختلف پاسخ صحیح بدهد.
۳. یک مقاله مرتبط با بیماری های کودکان ترجمه کند.

فعالیت استاد: حضور و غیاب - پرسش های حین درس - تکالیف ارجاعی برای دانشجویان در خارج از کلاس - طرح سوالات - امتحان پایان ترم

شیوه تدریس: سخنرانی - پرسش و پاسخ - فعالیت گروهی

وسایل کمک آموزشی: تابلو و ماژیک - وایت بورد - پروژکتور - کامپیوتر

فعالیت دانشجو: حضور فعال در کلاس - پاسخ به سوالات اعلامی در کلاس - ارائه پاسخ به سوالات اعلامی در خارج از کلاس و تحویل پاسخ ها

تکالیف دانشجو:

- ۱) حضور فعال و مداوم در جلسات کلاسی
- ۲) آمادگی ذهنی و جسمی جهت حضور در کلاس
- ۳) انجام تکالیف محوله و شرکت در بحث های گروهی
- ۴) شرکت در جلسات امتحانی

فعالیت پژوهشی در قالب ترجمه یک مقاله علمی پژوهشی: 3 نمره از 20
 فعالیت های کلاسی در قالب پاسخ به سوالات مطرح شده: 2 نمره (هر کدام 0/1 نمره از 20)
 پایان ترم: 15 نمره از 20

جدول زمانبندی درس

ردیف	رئوس مطالب
1	مروری بر طرح درس و فعالیتهای مقرر در طول ترم - اهمیت مراقبت از نوزادان پرخطر
2	بررسی و مراقبت پرستاری از نوزادان دارای آنومالی: هیدروسفالی - میکروسفالی - اسپینابیفیدا - دررفتگی تکاملی مفصل ران - کلاب فوت (پاچماقی)
3	شکاف کام و لب - آنترزی مری و فیستول تراکئوزوفازیا - ناهنجاری های آنورکتال - آمفالوسل - فتق دیافراگماتیک - هیپوسپادیاس - اپی اسپادیاس - هیدروسل - کریپتورکیدیسم (نهان بیضگی) - اکستروفی مثانه - هرمافرودیتیس
4	مشکلات متابولیک نوزادان سالم: هیپوتیروئیدیسم مادرزادی - فنیل کتونوری - گالاکتوزمی - مشکلات نوزادان پرخطر: سپسیس، آنتروکولیت نکروزان و تشنج های نوزادی
5	مراقبت خانواده محور از کودک طی بیماری و بستری شدن: تنیدگی بستری شدن و عکس العمل کودک - اضطراب جدایی - از دست دادن کنترل و درد و صدمه جسمی، اثرات بستری شدن، تنیدگی و عکس العمل خانواده کودک مراقبت پرستاری از کودک بستری یا کاهش جدایی و کنترل و صدمه جسمی
6	آمادگی کودک جهت بستری شدن: آمادگی از قبل از بستری تا پذیرش - ترخیص و مراقبت در منزل، مراقبت و بررسی درد - مفاهیم کلی مرتبط با روشهای مراقبتی اطفال: آمادگی جهت تشخیص و روشهای درمان (آمادگی جسمی روانی، حمایت بعد از انجام روش و استفاده از بازی در انجام روش) - ایمنی (کنترل عفونت، عوامل محیطی، اسباب بازیها، محدودیت های محیطی، جابجا کردن شیرخوار و کودک، محدودسازها)
7	روشهای مختلف تغذیه (گاواژ، گاستروستومی و...) روشهای مربوط به دفع روده ای مراقبت خانواده محور از کودک مبتلا به بیماری مزمن و معلولیت: مرور نکات مراقبتی کودک (مشکلات تکامل کودک، مراقبت در منزل) ارتقاء رشد و تکامل طبیعی و کمک به انطباق کودک
8	خانواده کودک با نیازهای خاص: بررسی توانایی و سازگاری کودک و خانواده، قبول موقعیت کودک، مداخلات و سیستمهای حمایتی - کودک در حال احتضار: مروری بر عکس العمل کودک، خانواده کودک مشرف به مرگ و مراقبتهای پرستاری از کودک و خانواده
9	اختلالات شناختی و حسی، مفاهیم کلی و مراقبتهای پرستاری - کودک مبتلا به سندرم داون، عقب ماندگی ذهنی، ناشنوایی، نابینایی با تاکید بر جنبه های پیشگیری و توانبخشی و مراقبت از کودک
10	اختلالات آب و الکترولیتها: تکامل بیولوژیکی و بررسی کودک با تاکید بر اختلاف در کودکان و بزرگسالان، مراقبتهای پرستاری در اختلالات آب و الکترولیت، اسهال و استفراغ
11	اختلالات کلیوی: تکامل بیولوژیکی و بررسی کودک با تاکید بر اختلاف در کودکان و بزرگسالان، مراقبتهای پرستاری در عفونت های ادراری، ریفلاکس مثانه به حالب، تومور ویلمز، سندرم نفروتیک
12	اختلالات تنفسی: تکامل بیولوژیکی و بررسی کودک با تاکید بر اختلاف در کودکان و بزرگسالان، مراقبتهای پرستاری در سندرم کروپ - تونسیلیت - پنومونی - آسپیراسیون جسم خارجی - احیاء قلب ریوی، فیبروکیستیک پانکراس، آسم
13	اختلالات سیستم گوارشی: تکامل بیولوژیکی و بررسی کودک با تاکید بر اختلاف در کودکان و بزرگسالان، مراقبتهای پرستاری در هیرشپرونگ، ریفلاکس گاستروازوفازیا، انواژیناسیون، تنگی پیلور، سلیاک
14	اختلالات قلبی: تکامل بیولوژیکی و بررسی کودک با تاکید بر اختلاف در کودکان و بزرگسالان، مراقبتهای پرستاری در بیماری های مادرزادی قلب (سیانوتیک و غیر سیانوتیک)
15	نارسایی احتقانی قلب، هیپوکسمی، مراقبت قبل و بعد از عمل، سندرم کاوازاکی
16	اختلالات خونی: تکامل بیولوژیکی و بررسی کودک با تاکید بر اختلاف در کودکان و بزرگسالان، مراقبتهای پرستاری در آنمی فقر آهن، تالاسمی، هموفیلی، لوسمی حاد

منابع درسی:

- درسنامه پرستاری کودک بیمار - تألیف اساتید دانشگاههای علوم پزشکی و آزاد کشور- انتشارات دانشگاه علوم پزشکی اصفهان- ۱۴۰۰
- مراقبتهای پرستاری کودکان ونگ - ترجمه مریم شیری- نشر اندیشه رفیع - تهران - ۱۳۹۸
- درسنامه پرستاری کودکان ونگ- ترجمه سونیا آرزومانیانس و مهناز شوقی و مهناز سنجری- نشر سالمی و جامعه نگر - تهران - ۱۳۹۸
- پرستاری کودکان مارلو و ونگ - تألیف اعضای هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی - نشر گلپان- ۱۳۸۶
- چکیده پرستاری کودکان- مارلو و ونگ - تألیف دکتر محمد علی تقی پور و فرشته آل علی- بشری- ۱۳۸۲
- درسنامه پرستاری کودکان (کودک سالم) - تألیف حامد مرتضوی و محبوبه طباطبایی چهر - نشر سالمی - ۱۳۸۱
- پرستاری کودکان والی وانگ - ترجمه:سونیا آرزو مانیانس-بشری-۱۳۸۰
- پرستاری کودکان مارلو- ترجمه:سونیا آرزو مانیانس-بشری-۱۳۸۰
- کودک بیمار- تألیف اساتید دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی-نور دانش- ۱۳۷۹

- Hochenberry,M.J, Wong,D.L.,(2019).Wong`s Nursing Care Of Infant and Children.(^{last}ed).St.Louis: Mosby.
- James.S.R,Ashwill,J.W.,Droske,S.G. Nursing Care Of Children.(last ed).
- Schulte,E.B.,Price,D.L.,Gwin,J.F.Thompson`s Pediatric Nursing.(last ed).Philadelphia:W.B.Saunders.